

INFO SILOS

Interni magazin Tvornice cementa Kakanj

Broj 38, 7/2016.

U FOKUSU

TBG BH - Vrhunski beton na novim lokacijama

TBG BH od sada u svom sastavu ima dvije nove betonare, u Zenici i Sarajevu, čime se nastavlja ekspanzija HeidelbergCementa na tržištu betona u BiH. [str.2](#)

KUPCI I TRŽIŠTE

Beton prema EU standardima

TBG BH dobio certifikat za samostalno praćenje kvaliteta betona prema EU standardima [str.10](#)

Model stalnog napretka

Održana Skupština dioničara TCK [str.11](#)

Putevi bolje budućnosti

Izgradnja infrastrukture kao ekonomski pokretač [str.12](#)

Privreda nema granica

Austrijski privrednici posjetili Tvornicu cementa Kakanj [str.14](#)

Pozitivna iskustva ulaganja

FIPA ugostila predstavnike 14 medija iz zemalja EU [str.15](#)

LJUDI

H Wiki: Podijelite svoje znanje

Alternativni način razmjene znanja i ideja [str.14](#)

ZAJEDNICA

Zabava za cijelu porodicu

Održan Dan otvorenih vrata [str.18](#)

Misli danas za bolje sutra

TCK obilježila Svjetski dan zaštite okoliša [str.20](#)

ODRŽIVI RAZVOJ

Industrija za ekologiju

Okrugli stol u Tvornici cementa Kakanj [str.22](#)

Otpad nije smeće

Projekt promocije alternativnih goriva [str.24](#)

Ideje za različitost

Izabrano top pet projekata za finale QLA konkursa [str.26](#)

Više od cementa - Grupa

Kompletirana akvizicija Italcementija [str.4](#)

Rastimo zajedno

Održan prvi zajednički sastanak top menadžera HeidelbergCementa i Italcementija [str.5](#)

Šaradnja koja traje

Članovi Uprave HeidelbergCementa u BiH - novi član Uprave se upoznao sa pogonima i osobljem u BiH [str.6](#)

Jedinstven glas privrede

Korporativni susret članova Vijeća stranih investitora BiH i Premijera Federacije BiH, Fadila Novalića [str. 8](#)

Klikom do arhive

Novi sistem za elektronsko upravljanje dokumentima [str.16](#)

VRHUNSKI BETON NA NOVIM LOKACIJAMA

U FOKUSU

TBG BH d.o.o. Kakanj proširio poslovanje na dvije nove lokacije u Sarajevu i Zenici akvizicijom sredstava od kompanije W&P Beton. HeidelbergCement nastavlja sa ekspanzijom na tržištu betona u BiH.

TBG BH d.o.o. Kakanj, kompanija u vlasništvu Tvornice cementa Kakanj i članica njemačke HeidelbergCement Grupe, preuzela je betonare kompanije W&P Beton d.o.o. Ilidža. Od sada će TBG BH beton vrhunske kvalitete plasirati kroz dodatne dvije betonare u Rajlovcu i Zenici. TBG BH ovom akvizicijom jača svoju

lidersku poziciju na tržištu gotovih transportnih betona u BiH.

„Tržište naše zemlje ima ogromne potencijale za razvoj gdje veoma značajnu ulogu igra građevinski sektor,“ kazala je Ehlimana Šehmehmedović, direktor TBG BH. „Akvizicija imovine kompanije W&P

Beton savršeno se uklapa sa našim planovima za jačanje ponude u urbanim centrima države, gdje se očekuju veće investicije. Ojačani sa dvije nove betonare mi sada pored najkvalitetnijeg proizvoda na tržištu imamo i jaku logističku poziciju, i u mogućnosti smo zajedno sa našim partnerima isporučiti

vrhunske proizvode i usluge za svaki kompleksni projekat," dodaje Šehmehmedović.

U novim betonarama se trenutno radi na rekonstrukciji opreme i uređenju tvorničkih krugova, a primjenit će se novi korporativni dizajn HeidelbergCement Grupe koji se zasniva na zelenoj boji i bijelom logu kompanije.

"Veoma smo ponosni razvojem poslovanja na polju gotovih betona i rastom naših kapaciteta za proizvodnju. Akvizicijom dodatnih betonara jačamo naše kapacitete za opskrbu zahtjevnog tržišta, a našim kupcima omogućavamo bržu dostavu. Računamo na sve ozbiljne i najzahtjevnije infrastrukturne objekte u BiH, a sada imamo još bolju poziciju da ojačamo našu prodajnu logistiku, efikasnost isporuke i ostvarimo dodatne sinergije" rekao je Branimir Muidža, direktor HeidelbergCementa za BiH i Hrvatsku.

U TBG-u očekuju da će prve količine betona iz novopridruženih betonara biti isporučene već tokom mjeseca jula.

VIŠE OD CEMENTA

GRUPA

1. jula 2016. HeidelbergCement je kompletirao akviziciju 45% udjela u kompaniji Italcementi. Svi uslovi za zatvaranje transakcije su ispunjeni nakon čega su uslijedila odobrenja relevantnih institucije.

"Današnje zatvaranje ove transakcije je historijski trenutak za HeidelbergCement Grupu," kazao je dr Bernd Scheifele, predsjednik Upravnog odbora HeidelbergCementa. "Pridruživanjem kompanije Italcementi našoj Grupi mi značajno jačamo svoje globalno prisustvo i mogućnosti inovacija. Vidimo značajan potencijal za kreiranje vrijednosti kroz realizaciju sinergija i kroz učenje iz najboljih praksi obje kompanije. Od sada ćemo sve svoje snage fokusirati na integraciju Italcementija u našu Grupu."

28. jula 2015. godine HeidelbergCement i Italmobiliare potpisali kupoprodajni ugovor za 45% udjela u Italcementiju. Sa ovim zatvaranjem transakcije, HeidelbergCement je kupio 157,17 miliona redovnih dionica, što predstavlja 45% dioničkog kapitala Italcementija za ukupno €1,67 milijardi zasnovano na cijeni od €10,60 po dionici Italcementija. Od toga je 82,82 miliona redovnih dionica kupljeno za keš. Preostalih 74,35 miliona redovnih dionica kupljeno je za asignaciju 10,5 miliona novo izdatih dionica HeidelbergCementa. Na ovaj način Italmobiliare postaje drugi najveći industrijski dioničar HeidelbergCementa sa udjelom od 5,3%.

HeidelbergCement i Italcementi se savršeno uklapaju. Sa ovom

akvizicijom HeidelbergCement postaje vodeći proizvođač agregata u svijetu, drugi na svijetu po proizvodnji cementa i 3 u svijetu u proizvodnji transportnih betona. HeidelbergCement ulazi na nova važna tržišta kao što su Francuska i Italija u Evropi, Egipat i Maroko u Sjevernoj Africi, i Tajland i jugoistočnoj Aziji. U SAD-u, Kanadi, Indiji i Kazahstanu sada će se ojačati postojeće prisustvo HeidelbergCementa na tim tržištima. Sada uvećana Grupa ima aktivnosti u oko 60 zemalja svijeta sa 63.000 zaposlenih na više od 3.000 proizvodnih tačaka. HeidelbergCement ima 156 tvornica cementa sa godišnjim proizvodnim kapacitetom od 197 miliona tona, više od 1.700 lokacija za proizvodnju transportnih betona i preko 600 kamenoloma za agregate.

PRVI SASTANAK NOVIH MENADŽERA

■ RASTIMO ZAJEDNO

Pod motom RASTIMO ZAJEDNO, top menadžeri iz proširene HeidelbergCement Grupe održali su prvi zajednički sastanak 4. i 5. jula. Tačno jedna polovina od 62 učesnika konferencije koja se održala u sjedištu kompanije u Heidelbergu bila je iz Italicementija.

Učesnici su bili menadžeri iz zemalja koje su nove u Grupi, rukovodioci važnih funkcija u državama i oblastima, i svi menadžeri iz različitih funkcija HeidelbergCementa na nivou Grupe i na globalnom nivou. Kroz brojne prezentacije i diskusije menadžeri su se upoznali sa organizacijom HeidelbergCementa i novim državama kao i vodećim principima i ciljevima kompanije.

Ali, osim jednostavnog upoznavanja sa funkcijama HeidelbergCementa, ima još mnogo toga što treba osigurati da integracija prođe što brže i što bolje. Učesnici sastanka dobili su izvrsnu priliku da se ššto bolje upoznaju i uspostave važne lične kontakte koji će im pomoći da rade kao tim i uspješno savladaju izazove u budućnosti.

Sami učesnici smatraju da je sastanak važan korak prema integraciji. Brzo uklapanje novih menadžera u strukturu Grupe smatra se ključnim korakom u procesu postizanja HeidelbergCementovog cilja koji je uspostavljanje kompanije koja ima najbolje rukovodstvo u industriji.

[Članak preuzet iz theGroup online]

SARADNJA KOJA TRAJE

NOVI SASTAV UPRAVE GRUPE

Članovi Uprave HeidelbergCementa i članovi Uprave Tvornice cementa Kakanj u posjeti Općini Kakanj

Članovi Uprave HeidelbergCementa, Andreas Kern i dr. Albert Scheuer, te direktor HTC-a (Heidelberger Technology Center) Robert Breyer, boravili su u Bosni i Hercegovini 21. i 22. marta 2016. Dugogodišnji član Uprave HeidelbergCementa, Andreas Kern, koji je zadužen za područje Istočne Evrope i Centralne Azije, povlači se sa pozicije krajem juna ove godine, a njegovo područje odgovornosti preuzima dr Albert Scheuer koji

je ovom prilikom nastojao da se bolje upozna sa svim aktivnostima HeidelbergCementa u Bosni i Hercegovini, ali i Hrvatskoj.

Članovi Uprave Tvornice cementa Kakanj, Zehra Obralića i Izudin Neimarlija, u gostili su predstavnike HeidelbergCementa, te im predočili sve dosadašnje i aktuelne aktivnosti koje Tvornica cementa Kakanj provodi u BiH i Hrvatskoj. „Cilj nam je da se dalje

razvijamo i rastemo kako bi smo bili najbolji na tržištu,“ istakao je Neimarlija. „Naš dugoročni plan je postići integralni nivo proizvodnje koji podrazumijeva proizvodnju cementa, agregata i betona.“

Andreas Kern se zahvalio na veoma dobroj saradnji koju je imao sa menadžmentom TCK u proteklih dvanaest godina. „Ponosan sam što sam bio dio ove pozitivne priče. Upravi TCK se zahvaljujem što su

sa velikim entuzijazmom prihvatili sve izazove koje smo pred njih postavili i što su zajedno sa svim zaposlenicima TCK predano radili na unapređenju i širenju poslovanja HeidelbergCementa u BiH i regiji.“

Dr Scheuer je izrazio zadovoljstvo napretkom koji TCK ostvaruje u dosta teškim tržišnim uslovima. „Jako me raduje što vidim koliko je TCK napredovala otkako je se pridružila našoj grupaciji,“ rekao je Scheuer. „Napredak je posebno vidljiv u uređenju tvornice, ali i načinu pristupa poslovnoj politici i tržišnoj utakmici. Iskreno vjerujem da će Uprava TCK nastaviti sa nizanjem dobrih rezultata te da će naša saradnja biti na zavidnom nivou kao i do sada,“ dodao je dr Scheuer.

Drugog dana posjete, predstavnici HeidelbergCement sastali su se i sa načelnikom Općine

Kakanj, Nerminom Mandrom, te predsjedavajućim Općinskog vijeća, Slavenom Katičićem. Općinski načelnik je izrazio zadovoljstvo zbog napretka koji je Tvornica cementa ostvarila i imidža koji je izgradila otkako je pod okriljem njemačkog HeidelbergCementa. „Tvornica cementa Kakanj služi kao primjer pozitivnog poslovanja i društvene odgovornosti koji trebaju slijediti svi privredni subjekti u našoj zemlji. TCK u svim segmentima rada pokazuje visok nivo društvene odgovornosti i senzibiliteta prema kakanjskoj lokalnoj zajednici, naročito u segmentu zaštite okoliša,“ rekao je Mandra. „Veoma smo zahvalni na stalnoj podršci koju imamo od TCK u svim segmentima života i rada naše zajednice, a posebno za pomoć koju je Tvornica cementa pružila građanima Kaknja i BiH kroz sanaciju posljedica prirodne nesreće iz maja 2014. godine.“

Andreas Kern se zahvalio na dosadašnjoj podršci koju je Općina Kakanj pružala vezano za investicijske i druge poslovne projekte koje je Tvornica cementa Kakanj realizirala i koje na kojima trenutno radi. Dr Albert Scheuer je istakao važnost nastavka dobre saradnje te izjavio: „Mi smo kompanija koja sve svoje poslovne aktivnosti planira dugoročno. Naša misija je da stalno ulažemo u modernizaciju cementare u Kaknju, ali i da svoje poslovanje širimo u segmentu proizvodnje betona, a nadamo se uskoro i proizvodnji agregata, i iskreno se nadamo da će nam Općina Kakanj dati punu podršku u realizaciji planova.“

JEDINSTVEN GLAS PRIVREDE

POSLOVATI U BIH

Branimir Muidža, predsjednik Vijeća stranih investitora u BiH

U Sarajevu je 24.2.2016. održan korporativni susret članova Vijeća stranih investitora BiH i Premijera Federacije BiH, Fadila Novalića.

Na temelju potpisanog Memoranduma o razumjevanju između Vlade Federacije BiH i Vijeća stranih investitora BiH iz 2011. godine, politički akteri u Federaciji BiH odavno su se obavezali na sprovođenje reformskih procesa u oblastima koje su ključne za poboljšanje poslovnog i investicionog okruženja u zemlji. Usvajanje zvanične Reformske agende kao preduslov

socio-ekonomskog razvoja zemlje i ulaska BiH u porodicu EU imao je pozitivan odjek u poslovnoj zajednici, što je današnji susret i potvrđio. Članice Vijeća stranih investitora u BiH, žele vidjeti napredak u tom smjeru, te pružiti svu stručnu i tehničku pomoć vlastima u realizaciji ciljeva agende i reformskih aktivnosti. Zbog toga je bitno da procesi donošenja odluka i usvajanje odgovarajuće legislative bude još učinkovitiji i transparentniji.

U prisustvu mnogobrojnih visokorangiranih gostiju iz privrednog, diplomatskog, političkog i javnog

života BiH, predsjednik Vijeća stranih investitora BiH i generalni direktor HeidelbergCement Group za BiH, Branimir Muidža, predstavio je ovom prilikom najznačajnije rezultate istraživanja koje je Vijeće stranih investitora BiH u prošloj godini provelo među svojim članicama. " Već 10 godina Vijeće stranih investitora djeluje kao jedinstveni glas najznačajnijih stranih investitora prisutnih u BiH. Namjera nam je bila da kroz istraživanje FIC Barometar pokažemo stavove naspram ambijenta poslovanja u BiH kako bismo mogli više doprinijeti razvoju BiH ekonomije ukoliko se uklone prepreke sa kojima se investitori suočavaju, te da pružimo podršku svim donosiocima odluka prilikom kreiranja i sprovođenja reformi koje će poboljšati položaj investitora, ali i privući nova ulaganja sa ciljem poboljšanja ambijenta poslovanja i poticanja daljih ulaganja", kazao je Muidža.

Premijer Federacije BiH, Fadil Novalić, u svom obraćanju zahvalio se Vijeću stranih investitora na podršci koju su pružili Vladi Federacije u zagovaranju za Reformsku agendu prepoznavši njen značaj za otklanjanje barijera iz poslovnog okruženja. „Kao čovjek iz privrede, svjestan sam da se svakodnevno susrećete sa

Fadil Novalić, premijer Federacije BiH

različitim barijerama, te samim tim puno bolje možete evidentirati probleme. Vaša iskustva, sugestije i preporuke uveliko pomažu Vladi da, u okvirima svojih ovlasti, Federaciju BiH učini mjestom jednostavnijeg i unosnog poslovanja, te prostorom poželjnim za investiranja. Vlada Federacije je reformska i izabrala put koji vodi boljem

ekonomskom životu, većoj zaposlenosti, vladavini prava i efikasnijoj javnoj upravi u BiH. Od tog puta nećemo odustati" istakao je premijer Novalić.

Uvaženim zvanicama obratio se i visoki predstavnik i specijalni predstavnik EU Valentin Inzko koji je izrazio punu podršku stvaranju

boljeg investicionog ambijenta i naglasio da je sada pravo vrijeme za investicije u BiH.

Ambasador SR Njemačke u BiH, Nj.E. Christian Hellbach, u svom obraćanju naglasio je koliko cijeni ulogu VSI, koje pruža podršku reformskom procesu i istupa kao glas preduzeća koja su također važan dio civilnog društva. Pozdravio je prošlosedmičnu predaju zahtjev za članstvo BiH u EU, ali je i naglasio da predajom aplikacije nismo stigli do ciljane linije. Uspjeh procesa približavanja EU zavisi u mnogome od daljih koraka, a posebno od napretka reformi.

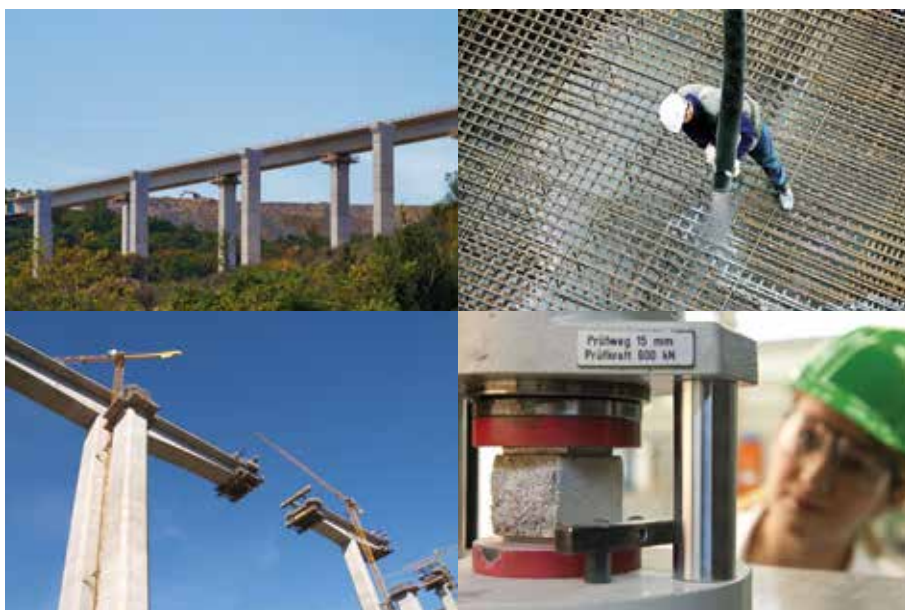

Ambasador SR Njemačke u BiH, Nj.E. Christian Hellbach

BETON PREMA EU STANDARDIMA

TBG BH

TBG BH d.o.o. Kakanj, kompanija u vlasništvu Tvornice cementa Kakanj i članica HeidelbergCement Grupe, prvi je proizvođač betona u BiH koji je uskladio svoju proizvodnju i svoje proizvode prema evropskim normama, tako da se kompletna tvornička kontrola proizvodnje sada obavlja prema standardima BAS EN 206-1:2002; BAS EN 206-1/A1:2006 i BAS EN 206-1/A2:2007.

Ocjenjivanje proizvoda kao i pregled proizvodnje je obavila certificirana laboratorija GIT Institut za građevinarstvo, građevinske materijale i nemetale d.o.o. Tuzla koju je ovlastio BATA Institut kao tijelo koje može vršiti certificiranje

proizvodnje i proizvoda prema evropskim standardima.

GIT Institut za građevinarstvo, građevinske materijale i nemetale, kojeg je ovlastio BATA institut da vrši certificiranje proizvodnje i proizvoda od betona prema evropskoj normi, proveo je detaljan i sveobuhvatan pregled i vrednovanje rada betonara u Sarajevu i Zenici kao i laboratorije u Sarajevu. Glavni fokus bio je na provjeri kontrole kvalitete.

„Veoma smo ponosni što smo prva kompanija u BiH kojoj je dodijeljen certifikat za samostalno praćenje kvaliteta betona prema najzahtjevnijim EU normama,“

kazala je Ehlimana Šehmehmedović, direktor TBG BH. „Nama u TBG BH kvalitet je uvijek na prvom mjestu, tako da kontinuirano radimo na poboljšanjima u svim segmentima proizvodnje kako bi naši proizvodi i usluge bili vrhunski. Sve komponente koje ugrađujemo u naše proizvode u skladu su sa EU normama, što smo kroz ovu certifikaciju i dokazali. Naše laboratorije su opremljena za sve vrste testiranja i praćenja kvaliteta, što je od velikog značaja svim našim partnerima koji cijene naš kvalitet,“ kazala je Ehlimana Šehmehmedović, direktor kompanije TBG BH.

Iz TBG BH i Tvornice cementa Kakanj ističu kako ovo certificiranje ima ogroman značaj za dalje poslovanje jer sa ovim certifikatom proizvodi betonara se mogu koristiti i na međunarodnim projektima, odnosno projektima koje finansiraju strani investitori kao i na velikim projektima koji su projektovani prema EN standardima. „TBG BH kao naša kćerka kompanija ide našim koracima i slijedi naš model poslovanja koji podrazumijeva investiranja u stalno poboljšanje proizvodnog procesa i kvalitete proizvoda i usluga. To nam omogućava zajedničko učešće na svim velikim i zahtjevnim infrastrukturnim projektima u državi i regionu,“ kazao je Branimir Muidža generalni direktor Tvornice cementa Kakanj.

MODEL STALNOG NAPRETKA

SKUPŠTINA DIONIČARA

Na skupštini održanoj 9. maja 2016. godine u Kaknju, dioničari Tvornice cementa Kakanj usvojili su godišnji izvještaj o poslovanju iz 2015. godine, sa izvještajima Nadzornog odbora, Odbora za reviziju i nezavisnog revizora. U 2016. godini Tvornica cementa Kakanj ostvarila je prodaju od 426 hiljada tona cementa, dok je dobit iznosila 13,7 miliona KM. Skupština je donijela odluku da se ukupna dobit iz 2015. godine isplati dioničarima putem dividendi u iznosu od 1,45 KM po dionici.

Tokom prezentacije rezultata, direktor Tvornice cementa Kakanj, Branimir Muidža, je

istakao da je Tvornica cementa poslovala stabilno uprkos veoma teškim i nepovoljnim poslovnim okolnostima i trendovima, te da su prodaja i finansijski rezultati dosta bolji u odnosu na prethodnu godinu. „Posebno smo ponosni što se naš poslovni model pokazuje stabilnim u teškom ekonomskim uslovima, što potvrđuju kontinuirani pozitivni rezultati i nova ulaganja. Uprkos svim preprekama koje pred nas postavlja izazovno ekonomsko okruženje, Tvornica cementa Kakanj s povezanim kompanijama uspijeva generisati rast, kako u Bosni i Hercegovini, tako i u Hrvatskoj,“ rekao je Muidža.

U Kaknju se nastavlja sa investiranjem, a najveći dio ulaganja opet je usmjeren u projekte usko vezane za zaštitu okoliša i širenje poslovanja. „Kako bismo održali visok nivo kvalitete i leadersku poziciju na tržištu, nastavljamo s investiranjem koje je strateški faktor našeg dugoročnog poslovnog planiranja, a modernizacija Tvornice ostaje naš prioritet. Beton vrhunske kvalitete od sada je našim kupcima dostupan u još dvije betonare u Sarajevu i Zenici, a naša mreža betonara sada ima šest pogona,“ rekao je Muidža. Ugradnjom novih vrećastih filtera na mlinove cementa TCK nastavlja sa smanjenjem svih vrsta emisija. Također se intenzivno radi na projektovanju novih postrojenja za upotrebu alternativnih goriva koja, s obzirom na neophodnost smanjenja emisija CO₂, imaju sve veći značaj u naprednom svijetu.

S obzirom da ove godine ističe mandat članovima Nadzornog odbora, dioničari su izabrali novi Nadzorni odbor u sastavu: Janos Szarkandi, generalni direktor kompanije Duna-Drava Cement, Gerhard Hirth, generalni direktor Schwenk grupacije, i Albert Scheuer, član Uprave HeidelbergCement grupacije.

PUTEVI BOLJE BUDUĆNOSTI

■ PREDSTAVLJAMO JP AUTOCESTE FEDERACIJE BIH

■ NAJVEĆI PROJEKTI

krak C koji slijedi evropski pravac od Budimpešte do Ploča, preko Osijeka i Sarajeva. Ukupno će autocesta od Budimpešte do Ploča biti duga 702 kilometra, a prve procjene govore da će se njenim puštanjem u promet iz mađarske prijestolnice na Jadran stizati za pet-šest sati vožnje. Najduži dio ovog dijela Koridora Vc prolazi kroz Bosnu i Hercegovinu u dužini od 335 km.

Sama izgradnja ovako kompleksne infrastrukture kao što je autoput nije nimalo jednostavna i zahtijeva ogromne resurse u sredstvima i ljudstvu, ali s druge strane upošljava osnovu svake ekonomije, a to je

Transportna infrastruktura ekonomski je krvotok svake države i regije. Smatra se da je država vrijedna onoliko koliko su joj razvijene putne saobraćajnice. Izgradnjom autocesta ekonomija se mnogo brže razvija što u konačnici ima velikog uticaja na sveukupnu dobrobit društva. Ali autoceste ne utiču samo na razvoj jedne države nego i cijele regije jer njihovim uvezivanjem omogućava se brži promet sredstava i roba, što u konačnici jednu regiju čini naprednom i konkurentnom.

Kako bi se Evropa što bolje povezala, te osigurala jedinstvenost evropskog transportnog sistema, 1997. godine definirana je panevropska mreža transportnih koridora, a jedan od njih je i Koridor V, odnosno njegov

građevinski sektor. U tom smislu, već se početkom 2000.-tih započelo sa projektima izgradnje pojedinih dionica autoputa u BiH. Kako bi se na što bolji način organiziralo upravljanje projektima izgradnje i održavanja već izgrađenih dionica, **Vlada Federacije BiH osniva javno preduzeće Autoceste FBiH d.o.o.** koje zvanično počinje sa radom 1. januara 2011. Nastupa intenziviranje radova na nekoliko pod-dionica uz angažman domaćih resursa i kompanija.

Ove godine Autoceste FBiH su u punom zamahu. Započinje izgradnja dijela autoputa prema Počitelju u dužini od deset kilometara. Na ovoj dionici gradiće se kolosalni most dužine 945 metara i visine 100 metara. Očekuje se i početak radova na sedam kilometara od Počitelja prema Buni. U toku je izgradnja dijela autoputa prema Zenici u dužini od deset kilometara. U sklopu dionice Zenica jug - Zenica sjever bit će izgrađeni i vijadukt Klopče dužine 106 metara, vijadukt Babina rijeka dužine 390 metara, vijadukt Pehare 389 metara, vijadukt Ričice 1.368 metara te

tuneli Ričice 522 metra i Pečuj 878 metara. Ova dionica poznatija je i kao zenička obilaznica i jedna je od najzahtjevnijih u sklopu realizacije projekta izgradnje Koridora 5C i to zbog velikog broja vijadukta i tunela. Nema sumnje da će ovo biti veliki podsticaj građevinom sektoru u BiH.

„Nakon dužeg perioda stagnacije, nastavak javnih radova, odnosno nastavak izgradnje autoputa na Koridoru 5C velika je prilika za

za proizvodnju gotovih transportnih betona također su izvrsno logistički pozicionirana u zeničkoj regiji, što će umnogome olakšati izvedbu izvođačima radova.

Muidža posebno naglašava činjenicu da je TBG BH prva kompanija u BiH koja je zaslužila i kojoj je dodijeljen certifikat za samostalno praćenje kvaliteta betona po najzahtjevnijim EU normama, što potvrđuje da se u potpunosti primjenjuju svi tehnički propisi sukladno najnaprednijim i najzahtjevnijim standardima za građevinske proizvode koji se ugrađuju u betonske konstrukcije.

„To je naša dodatna konkurentna prednost uz činjenicu da smo ugradili i više od 200.000 kubika betona u tunel 1.mart i trasu koridora 5c, što nam daje najbolje moguće reference za sve ostale projekte. Nedavno smo akvizicijom stekli dodatne kapacitete odnosno betonare u Sarajevu i Zenici, ovih dana zaposlili ljude i započeli sa radom,“ dodaje Muidža.

Most Počitelj

Most Počitelj najduži je most na Koridoru 5C, čijom je gradnjom predviđeno spajanje dvije obale rijeke Neretve. Radi se o jednom od najkompleksnijih mostova na Koridoru, čija je rasponska konstrukcija među stubovima 147 metara. Most će prelaziti preko magistralne ceste M-17 te lokalnih cesta i željezničke pruge.

PRIVREDA NEMA GRANICA

PROMOCIJA ULAGANJA

U četvrtak, 21. aprila 2016. godine, predstavnici austrijskih kompanija koje je predvodio Sigmund Nemeti, trgovinski savjetnik u Ambasadi Austrije u BiH, posjetili su Tvornicu cementa Kakanj. Tom prilikom Izudin Neimarlija, izvršni direktor TCK za proizvodnju i tehnička pitanja, predstavio je sve glavne poslovne aktivnosti koje je Tvornica cementa Kakanj poduzela od privatizacije do danas.

„Tvornica cementa Kakanj dio je prestižne njemačke grupacije HeidelbergCement koja je veoma ozbiljno pristupila svakom segmentu poslovanja u BiH, posebno procesu investiranja u zaštitu okoliša. Sve svoje obaveze ispunjavamo prema

svim našim partnerima, radnicima i institucijama. Veoma smo ponosni na naša dostignuća na polju zaštite okoliša. Danas je očigledno da je kakanjska cementara najbolji primjer društveno odgovornog poslovanja u BiH,“ rekao je Neimarlija tokom prezentiranja HeidelbergCement grupe u svijetu, regionu i BiH. „Bosna i Hercegovina ima velike mogućnosti za investiranje, a mi smo primjer da se investiranje u BiH isplati i da je kroz dugoročno planiranje moguće ostvariti veoma dobre rezultate,“ dodao je Neimarlija.

Sigmund Nemeti se zahvalio Upravi Tvornice cementa Kakanj što je austrijskim privrednicima omogućila

da se detaljno upoznaju sa ovom pozitivnom stranom Kakanja i Bosne i Hercegovine: „Veoma mi je drago što predstavnicima kompanija koje dolaze iz Austrije možemo pokazati veoma pozitivne primjere poslovanja u BiH. Tvornica cementa Kakanj je primjer dobre privatizacije, dobrog poslovanja, i dobrog poslovnog partnera uopšte“ rekao je Nemeti.

Tokom obilaska postrojenja predstavnici kompanija su imali priliku vidjeti konkretne rezultate dugogodišnjeg investiranja te dobiti praktične odgovore na pitanja koja su se odnosila na proces implementacije investiranja u Kakanju i šire.

POZITIVNA ISKUSTVA ULAGANJA

FIPA

Direktor Agencije za unapređenje stranih investicija u BiH /FIPA/ Gordan Milinić i njegovi saradnici primili su predstavnike 14 medija iz zemalja EU, kojima su predstavljene privredni sektori BiH koji bi mogli privući strane investicije.

Milinić je istakao da je FIPA glavna adresa u BiH za dobijanje informacija o mogućnostima za ulaganje u BiH, te predstavio aktivnosti Agencije na polju privlačenje stranih ulaganja i promocije BiH kao lokacije za investiranje i saradnju koju FIPA ima sa postojećim stranim investitorima u BiH. Predstavljena su strana ulaganja u BiH, sa osvrtom na najznačajnije investitore, istaknuti su razlozi zbog kojih je BiH povoljna destinacija za ulaganje, te predstavljene su sektori turizma, energetike, poljoprivrede,

metalni i tekstilni sektor, industrija auto-dijelova i drvni sektor sa osnovnim informacijama o svakom sektoru, potencijalima i projektima u koje bi se moglo investirati.

Novinarima se obratio i generalni direktor kompanije HeidelbergCement za BiH i Hrvatsku i predsjednik Vijeća stranih investitora BiH Branimir Muidža, koji je govorio o poslovnim ambijentu u BiH, kao i prednostima i poteškoćama sa kojima se susreću strani ulagači u BiH.

Direktor kompanije „Meser BH gas“ i „Meser tehnoplin“ BiH, te član Upravnog odbora Savjeta stranih investitora BiH Valentin Ilievski predstavio je pozitivne primjere poslovanja i svoje iskustvo kao

jednog od najuspješnijih investitora u BiH. Posjeta BiH predstavnika medija organizovana je u okviru projekta Direktorata Evropske komisije za susjedsku politiku i pregovore o proširenju s ciljem boljeg informisanja javnosti u zemljama EU o stanju u zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima za članstvo u EU, kao i o mogućnostima za ulaganje u ovim zemljama.

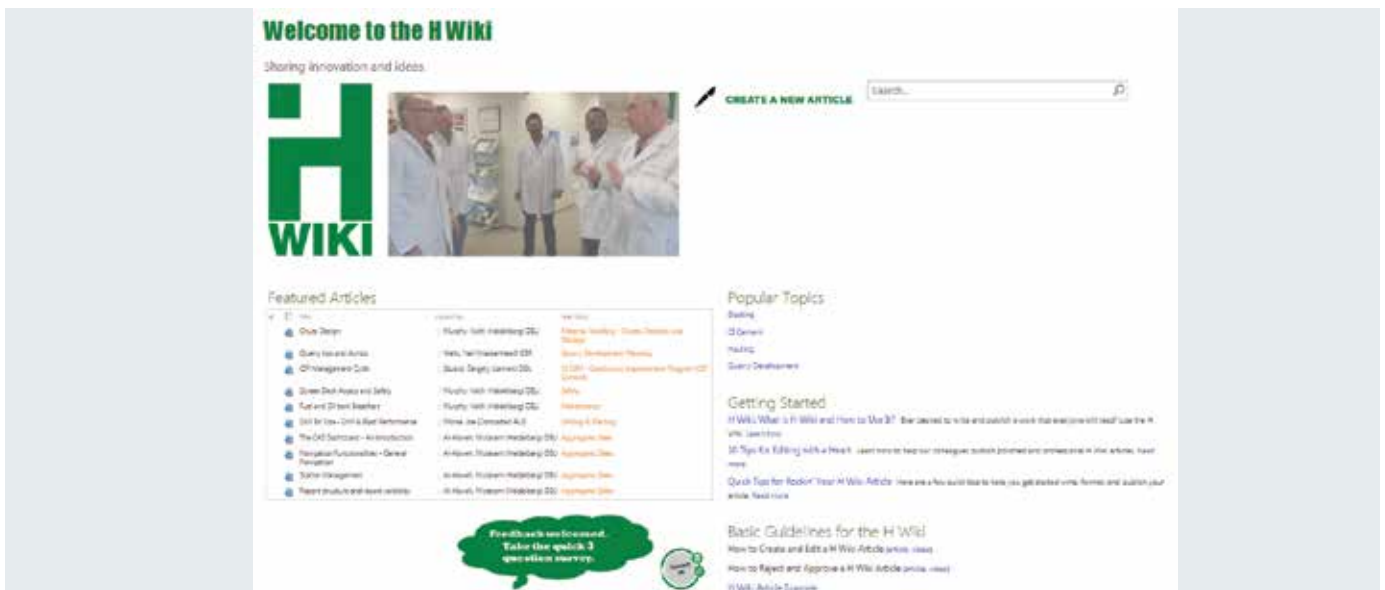
FIPA-u su posjetili predstavnici medija iz Austrije, Njemačke, Mađarske, Italije, Danske, Finske, Grčke, Poljske, Rumunije i Luksemburga, kojima su podijeljeni promotivni materijali FIPA-e i Savjeta stranih investitora u BiH.

Sastanku su prisustvovali i predstavnici Direktorata Evropske komisije za susjedsku politiku i pregovore o proširenju.

H WIKI: PODIJELITE SVOJE ZNANJE

PROJEKTI

Ime dolazi iz havajskog jezika u kome Wiki znači brzo. HeidelbergCement Centar kompetencija za materijale (Competence Center Materials - CCM) preuzeo je ovu izvrsnu ideju i napravio H Wiki.

“Ovo je alternativni način da se podijele ideje, edituju ili zajednički napišu članci,” kaže Keith Murphy,

rukovodilac Akademije i inženjeringa za agregate. “To je najbrži način da se lociraju informacije koje tražite, dok u isto vrijeme pomažete da sadržaj ostane svjež i aktuelan.”

Stranica: <https://teamnet.grouphc.net/group/WIKI/SitePages/Welcome%20Page.aspx> je dizajnirana da se omogući razvoj

sadržaja i pruža organska sredstva organiziranja informacija. H Wiki je naše interno rješenje koje radi na platformi Microsoft SharePoint 2013, istoj platformi na kojoj je i TeamNet. Korištenjem ove alatke nije zahtjevno što omogućava korisnicima da kontroliraju razvoj H Wikija. Oni kontroliraju sadržaj i dijele svoje znanje u formi izmjenjivih

web stranica.

Keith Murphy kaže: "Svi mi u HeidelbergCementu imamo ogromno bogatstvo znanja, umijeća i iskustva. H Wiki će nam pomoći da efikasno podijelimo ovo bogatstvo jedni s drugima. Ohrabrila bih svakog da kreira ili doda članke onda kada ima dobru ideju, inovativno rješenje za problem, ili iskustvo za koje misli da je vrijedno podijeliti."

Zašto koristiti H Wiki?

H Wiki je dobra alternativa za učitavanje dokumenata na TeamNet koje je obično teško pronaći kasnije. Ovaj sistem omogućava korisnicima da obavljaju mnogo preciznije pretrage. Mogu kreirati ili editovati web stranicu a da ne moraju biti IT specijalisti. Održavanje sadržaja svježim i tačnim je jednostavno: automatski protok i vlasnici tema (odnosno editori) su već ugrađeni u sistem.

H Wiki već sadrži mnogo akumuliranog znanja HeidelbergCementa iz Programa stalnog poboljšanja (Continuous Improvement Project CIP) i Grupa specijalnih interesa (ranije Ekspertne grupe). Ali, tehnologija stalno napreduje. Ciljevi se stalno pomjeraju jer se stalno razvijaju nove ideje i inovacije.

"Uobičajeno je da održavanje bilo kakvog sistema za razmjenu znanja predstavlja veliki problem," kaže Keith Murphy. "Sa H Wikijem, automatski godišnji proces editovanja osigurava da se zadržavaju samo ažurirane i relevantne informacije. Dopustite sebi da postanete osnaženi. Vaš doprinos pomoći će da se H Wiki razvija. Lako ćete pronaći ono što tražite a u isto vrijeme znate da će članci koje objavite na H Wiki pružiti drugima informacije koje su im potrebne. Budite sigurni da sve članke pregledaju i odobravaju vlasnici tema prije nego što se

omogući konačna objava, te također jednom godišnje."

Šta H Wiki nije

H Wiki ne treba sadržavati nikakve nebitne članke. To uključuje priručnike, politike ili zbirke sirovih podataka. Pored toga, H Wiki nije platforma na kojoj se diskutira o teorijama koje još nisu važeće. Korisnici treba da dijele samo znanje koje je aktuelno neophodno, i trebaju se suzdržati od širenja ikakvih glasina. Članci čiji je sadržaj sličan već postojećim tekstovima trebaju se editovati, ili se dodati nova sekcija umjesto kreiranja skroz novog dokumenta. Time se održava dobra struktura H Wiki.

Više o H Wiki

Za dodatne informacije kontaktirajte Sherondu Marenke, koja je H Wiki Administrator sa sjedištem u Heidelbergu.

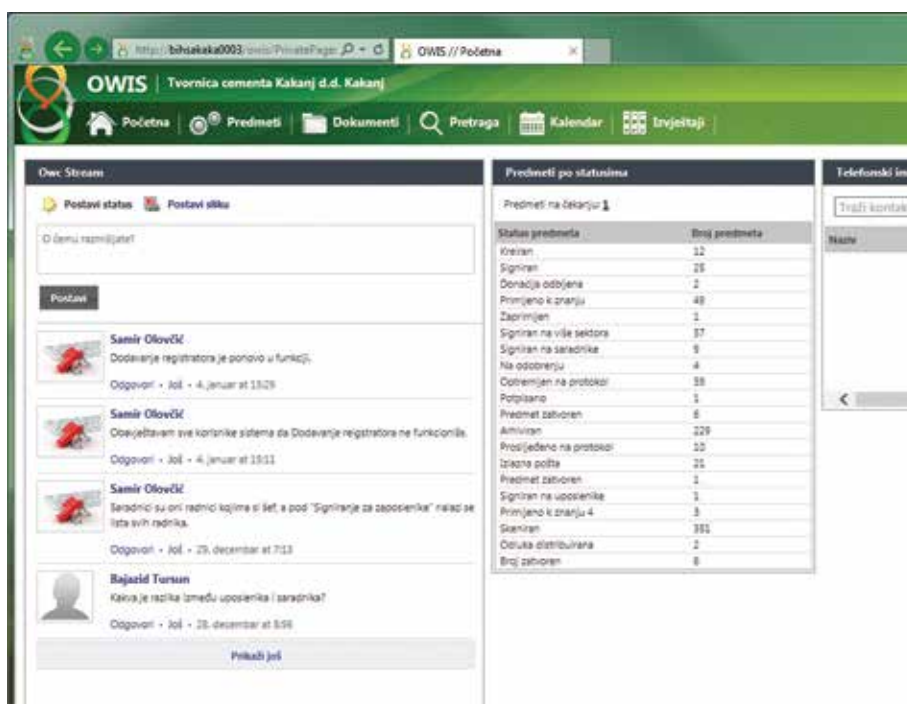
KLIKOM DO ARHIVE

PROJEKTI

Protok informacija unutar kompanije je poput krvotoka, ukoliko ne radi dobro cijela organizacija na kraju osjeća posljedice. U vrijeme veoma obimnog protoka raznih vrsta informacija i dokumenata sve je teže, sortirati ih, kanalisati, pratiti njihov tok i na kraju čuvati ih na način na koji smo navikli i kako smo to do sada radili. Najvažnije od svega, pronalaženje određenih dokumenata kada su najpotrebniji pretvara se u dugotrajno i iscrpno pretraživanje papirne arhive. Velika sredstva i resursi troše se na papirni protok dokumenata koji s rastom obima poslovanja i organizacije postaju sve veći.

Uporedo sa porastom količine informacija razvijala su se i rješenja za bolje upravljanje dokumentima, pa tako danas imamo posebne sisteme za upravljanje dokumentima (DMS – document management systems) uz pomoć kojih se sva dokumentacija digitalizuje i objedinjuje na centralno mjesto kako bi bila dostupna u svakom trenutku svim korisnicima kojima je neophodna. Početkom godine ovakav jedan sistem zaživio je i u našoj kompaniji.

„Upravljanje protokom podataka odnosno dokumenata pokazalo

se kao jednim od ključnih faktora za uspješno usmjeravanje poslovnih procesa. Danas, u svijetu informacija, nivo i brzina pristupačnosti podacima odlučuje o konkurentnosti kompanija,” kaže Zehra Obralića, izvršni direktor za finansije i ekonomska pitanja Tvornice cementa Kakanj. „U tom smislu nismo oklijevali da uđemo u proces uvođenja elektronskog upravljanja dokumentacijom

kako bi imali jedinstveni poslovni sistem kojem mogu pristupiti svi zaposlenici u segmentu u kojem im je to neophodno za efikasno obavljanje svakodnevnih zadataka,” kaže Obralića.

Nakon što je urađena iscrpna analiza svih puteva kojima se kreće dokumentacija u kompaniji od njenog nastanka odnosno ulaska u kompaniju pa sve do

njenog slanja odnosno arhiviranja, pristupilo se izboru sistema koji će najbolje odgovarati potrebama Tvornice cementa Kakanj. Svi zaposlenici bili su uključeni u ovaj projekat koji su vodili kolege Sead Kovačević (sekretar društva) koji je bio zadužen za definiranje protoka dokumentacije zajedno sa korisnicima, i Emir Bilalović (rukovodilac IT odjela) koji je bio zadužen da prema potrebama korisnika i kompanije pronađe optimalno elektronsko rješenje.

„Uz podršku IT odjela, odabrali smo sistem za upravljanje dokumentima OWIS koji najbolje odgovara našim potrebama. Funkcije OWIS sistema omogućavaju identifikaciju zadataka, protok, komunikaciju i grupiranje informacija i dokumenata oko određenih aktivnosti. Na ovaj način možemo pratiti svu dokumentaciju koja se veže za jedan određeni predmet, te je mnogo jednostavnije ući u trag kompletnoj korespondenciji vezanoj za određeni predmet koja je vršena unutar i van kompanije, te njenim učesnicima, odnosno toku izmjena.

„Nastojali smo da pronađemo sistem i interfejs koji svi korisnici mogu koristiti na jednostavan način,“ kaže Emir Bilalović, rukovodilac IT odjela. „OWIS nam pruža upravo to jer korisnički interfejs koji se koristi kroz web pretraživač

pruža mogućnost da svaki korisnik veoma lako pristupi sistemu i vidi svoje zadatke, šta je to sljedeće što treba da uradi da bi protok dokumentacije bio nesmetan. Također korisnici mogu vidjeti prateće dokumente, dodati neke druge, te vidjeti koje su sve izmjene napravljene na određenom predmetu, a svaki korisnik ima određeni nivo autorizacije prema kojoj se određuje nivo do kojeg može pristupiti dokumentaciji, mijenjati je, te odobravati.“

Obuka svih korisnika provedena je u grupama kako bi se postigla što bolja interakcija sa korisnicima koji najbolje poznaju same poslovne procese. Nakon intenzivnog testiranja, sistem je zaživio početkom godine, te u međuvremenu doživio i manje izmjene, jer kako su nam rekli voditelji projekta, ovaj sistem i treba da se mijenja i prilagođava potrebama kompanije, odnosno kontinuirano se radi na optimizaciji postojećih i uvođenju novih procesa u sistem.

ZABAVA ZA CIJELU PORODICU

■ ZAJEDNICA

Tvornica cementa Kakanj danas je petnaesti put zaredom upriličila bogat sportski, zabavni i dječji program koji već tradicionalno poklanja posjetiocima iz Kaknja i okoline za Dan otvorenih vrata.

U nastojanjima da se što više približi lokalnoj zajednici, posebno mladima, te da im pokaže napredak u svakom segmentu svog poslovanja, Tvornica cementa Kakanj je prvi put 2002. godine organizirala Dan otvorenih vrata tokom kojeg je TCK posjetilo više od 5.000 ljudi kojima je predstavljena prva faza investiranja nakon privatizacije. Na ovaj način promijenjen je dotadašnji odnos sa lokalnom zajednicom koji postaje potpuno transparentan i otvoren.

„Lokalna zajednica uvijek je među najvećim prioritetima naše kompanije. Stalnim ulaganjima u mnogobrojne sportske, kulturne i zdravstvene aktivnosti jačamo našu zajednicu i na taj način doprinosimo unapređenju cijelog društva,“ kazao je Branimir Muidža, generalni direktor Tvornice cementa Kakanj.

„Najvažniji su nam mladi i djeca, te naše aktivnosti podrške nastojimo usmjeriti maksimalno na njihovu dobrobit jer znamo

svake godine, pa tako i ove, bio je na aktivnostima i zabavi za najmlađe, dok je program također obilovao sportskim

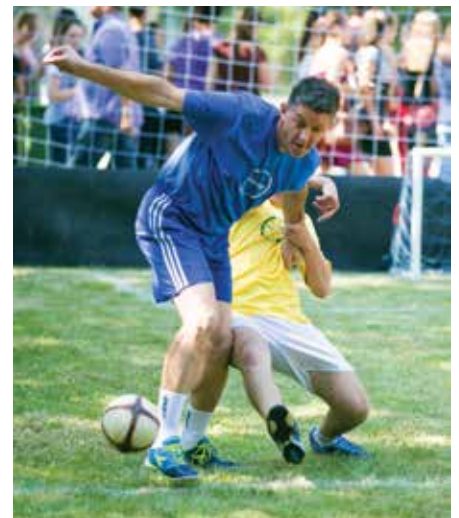
turnirima i takmičenjima, a velika atrakcija su, svakako, najmlađi takmičari koji učestvuju u trci beba. Za sve posjetioce, TCK je obezbijedila osvježenje i poklone. Svi učesnici sportskih takmičenja dobili su poklone, a oni najbolji i vrijedne nagrade. Sve aktivnosti se održavaju na posebno pripremljenim sportskim i zabavnim terenima u krugu naše Tvornice.

da samo mladi mogu dalje voditi naše društvo ka uspješnoj budućnosti.“

Svake godine na Dan otvorenih vrata hiljade stanovnika Kaknja i okolnih gradova dolazi u tvornička postrojenja kako bi se upoznali sa radom postrojenja i uživali u mnoštvu sadržaja. Poseban akcenat

MISLI DANAS ZA BOLJE SUTRA

SVJETSKI DAN ZAŠTITE OKOLIŠA

Oko 40 mališana vrtića „Mladost“ iz Kaknja posjetili su danas Tvornicu cementa Kakanj i zajedno sa radnicima ovog kolektiva obilježili Svjetski dan zaštite okoliša, te simbolično, zajedničkim snagama, zasadili deset mladih stabala na travnjaku pored novog silosa klinkera. Prije sadnje, okupljeni radnici imali su priliku uživati, a ponešto i naučiti tokom kratke predstave o važnosti recikliranja

i važnosti čuvanja okoliša koju su vrtićki mališani posebno pripremili za ovu priliku.

„Ovo je samo jedna u nizu naših aktivnosti kojima nastojimo poboljšati naš okoliš, odnosno pojačati našu svijest o važnosti zaštite okoliša i očuvanja planete,“ izjavio je ovom prilikom Izudin Neimarlija, izvršni direktor TCK za proizvodnju i tehnička pitanja.

„Danas radnici Tvornice cementa Kakanj sa našim najmlađim sugrađanima sade ovo drveće koje je simbol zajedničkih napora da našu tvornicu i naš grad učinimo ljepšim i boljim mjestom življenja. Ovo drveće koje danas sadimo nije samo simbol ulaganja u zaštitu okoliša i ljepše okruženje, nego također simbol dugotrajnog i iskrenog partnerstva sa našom zajednicom.“

Također je dodao da je zaštita okoliša danas u potpunosti integrirana u poslovanje Tvornice cementa Kakanj, uključujući sve aspekte zaštite zraka, zaštite tla i zaštite voda, te istakao da je TCK među vodećim kompanijama u BiH na polju ulaganja u aktivnosti održivog razvoja. Dugogodišnjim investiranjem u opremu i znanje uticaj ove tvornice na okoliš sveden je na najveći mogući minimum. „Nove filtere pored glavnog dimnjaka sada imamo na svim glavnim postrojenjima, a od ove godine i na mlinovima cementa. Naše su emisije sve manje. Sada nam je primarni fokus smanjenje stakleničkih plinova i to će nam biti prioritet u daljnjem investiranju, primarno u upotrebu alternativnih goriva za koja moramo instalirati posebna postrojenja. Naš je cilj da svoj uticaj svedemo na najmanji mogući, a napredovanjem tehnologije i ovakvim aktivnostima imamo i veće mogućnosti da se poboljšavamo iz dana u dan i budemo što bolji proizvođač, partner, poslodavac i komšija,“ dodao je direktor Neimarlija.

„Drveće koje su djeca i radnici zasadili danas svjedoče o trajnom prijateljstvu koje se stalno razvija i raste između naše zajednice i Tvornice cementa Kakanj,“ izjavila je Alma Neimarlija, odgajateljica u JU Vrtić „Mladost“ Kakanj. „Ovo je također još jedan način da potaknemo djecu da razviju svijest o zaštiti okoliša i prirodne sredine. Učimo ih da budu savjesni građani u svakom segmentu življenja, da dobro upoznaju okruženje u kojem žive, te da posebnu pažnju posvećuju zaštiti okoliša. A u svim našim poduhvatima uvijek nas prati Tvornica cementa Kakanj koja godinama pruža podršku kompletnom obrazovanju u Kakanju,“ dodala je odgajateljica Alma Neimarlija.

INDUSTRIJA ZA EKOLOGIJU

OKRUGLI STO

Okruglom stolu pod nazivom **Industrija i ekologija**, a koji je 2.6.2016. održan u Tvornici cementa Kakanj, kao dio programa drugog Viva festivala, prisustvovali su autori dokumentarnih filmova iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Slovenije, Italije, Grčke, Makedonije i Belgije. Tvornica cementa Kakanj podržava ovaj festival kao društveno odgovorna kompanija, a posebno autorsko izražavanje na filmu u oblasti ekologije. Tokom okruglog stola o „industriji i ekologiji“ kroz stručne prezentacije govorili su

prof. dr Tarik Kupusović, docent dr Sanda Midžić Kurtagić i klimatolog Željko Majstorović. Za ovaj okrugli stol, odabrana je Tvornica cementa Kakanj kao industrijski subjekt koji je uspio razviti potpuno skladan i međusobno koristan odnos sa okolinom, od eksploatacije sirovine do prodaje gotovog proizvoda. Pri tome, izgrađen je kvalitet kroz zadovoljavanje potreba lokalne i šire društvene zajednice. To su u izlaganjima istakli uvodničari kroz predstavljene prezentacije.

Tvornica cementa smanjuje pritisak u prirodi koji dolazi odlaganjem otpada

O uspostavi cirkularne ekonomije govorila je docent dr Sanda Midžić Kurtagić, sa Mašinskog fakulteta iz Sarajeva. Posebno je istakla koristan tehnološki proces za alternativna goriva koja se dobijaju iz otpada, a za koji je Tvornica cementa u Kakanju, u skladu sa ekološkim standardima potpuno osposobljena: “U uspostavi cirkularne ekonomije industrija mora da uradi veliki napor

da prilagodi tehnologiju svoje proizvodnje korištenju alternativnih goriva. Cementara u Kaknju je jedna od kompanija koja je uložila sredstva i znanje da prilagodi svoj tehnološki proces korištenju alternativnih goriva i da na taj način doprinese smanjenju pritiska po okoliš koji dolazi od odlaganja komunalnog otpada iz kojeg se dobija alternativno gorivo. U Bosni i Hercegovini vrlo su značajni

problemi odlaganja otpada, koji se odlaže u prirodi ili na općinskim deponijama. Pretvaranje otpada u alternativno gorivo koje se može sagorijevati je jako značajno, a Tvornica cementa Kakanj za takve postupke je potpuno spremna i na taj način višestruko koristi okolini", rekla je Midžić Kurtagić.

Uopće o ekologiji i industriji te o propisima i strategiji koju ima Bosna i Hercegovina u ovoj oblasti govorio je profesor Tarik Kupusović, a kako klimatske promjene djeluju na ekologiju prezentirao je klimatolog Željko Majstorović.

Pozitivan primjer industrijskog razvoja

O saradnji Viva festivala i Tvornice cementa Kakanj Ratko Orozović direktor ovog festivala : "Ovo je jedan od tri okrugla stola Viva festivala, a moja je težnja bila da dođemo u pozitivnu sredinu koja je na ekološkom planu dostigla visoku tačku kvaliteta. Naše su industrije neću da kažem "crne" ali Tvornica cementa Kakanj je napravila velike rezultate i ona je primjer kako

industrija treba pomoći ekologiji, a kroz ekologiju razvijati turizam i ekonomiju".

Izudin Neimarlija tehnički direktor Tvornice cementa izjavio je: "Mi smo ponosni što smo izabrani da budemo partner u organizaciji Viva festivala, obzirom da je ekologija bitan fokus ovog festivala".

Drugi Viva film festival počeo je 1. juna u osam festivalskih gradova – Sarajevu, Varešu, Kaknju, Sanskom Mostu, Mostaru, Ljubuškom, Lukavcu i Puračiću. VIVA festival je festival religijskog, ekološkog, turističkog i omladinskog dokumentarnog filma. Ovogodišnji, drugi po redu VIVA film festival održao se od 1. do 5. juna.

O T P A D N I J E S M E Ć E

PROJEKTI

Njemačka organizacija za međunarodnu saradnju GIZ – program develoPPP i **Tvornica cementa Kakanj (TCK)** učestvuju u implementaciji projekta *Prerada komunalnog otpada kao alternativnog goriva u cementnoj industriji u BiH.*

Projekt se implementira u periodu 2015-2018, a projektni partneri su **Regionalna razvojna agencija za regiju Centralne BiH (REZ)** i **Univerzitet u Zenici**. Krajnji cilj projekta je da se, u skladu sa zakonodavstvom BiH i EU, smanji udio fosilnih goriva u cementnoj industriji korištenjem alternativnih goriva kao što su prerađeni komunalni otpad (RDF - refuse derived fuel), industrijski otpad i automobilske gume.

Neke od aktivnosti koje će biti provedene u sklopu projekta se odnose na informiranje i podizanje svijesti javnosti o mogućnostima korištenja navedenih vrsta otpada kao goriva u industriji cementa, kao i o značaju energetskog tretmana otpada, edukaciju o tehničkim i okolinskim standardima za preradu otpada i kontrolu kvalitete proizvodnje RDF-a, aktivnosti usmjerene na stvaranje lokalne infrastrukture za obradu komunalnog otpada, te uspostavljanje kontinuirane analize i monitoringa procesa spaljivanja prerađenog komunalnog otpada u Tvornici cementa Kakanj.

Rezultati ovih aktivnosti bi se trebali ogledati u stvaranju uslova za značajno smanjenje udjela fosilnih goriva u procesu proizvodnje

cementa u ZDK i smanjenje količine komunalnog otpada na odlagalištima.

Također, na osnovu relevantnih istraživanja može se zaključiti da korištenje alternativnih goriva u cementnoj industriji dovodi do smanjenja emisija stakleničkih plinova, a samim tim i do čišće i zdravije okoline. Proces pretvaranje otpada u alternativna goriva (prikupljanje i obrada) stvara mogućnosti i za razvijanje lokalne ekonomije.

U okviru implementacije ovog projekta, u TCK održan je početkom 2016. godine i prvi radni sastanak svih učesnika i partnera na projektu, uz prisustvo predstavnika Općine Kakanj i Regionalne deponije Mošćanica.

Prisutne je pozdravio i sastanak otvorio izvršni direktor TCK za proizvodnju i tehnička pitanja, Izudin Neimarlija. "Ovo je projekat kojim želimo promovisati odvajanje otpada, kojim želimo u zajednicu donijeti nove benefite u vidu čistijeg okoliša i poduzetničkih prilika. Tvornica cementa Kakanj će povećanjem upotrebe alternativnih goriva moći da bude rame uz rame sa modernim evropskim i svjetskim cementarama koje ulažu maksimalne napore da smanje emisije stakleničkih plinova kroz upotrebu otpada kao goriva," rekao je ovom prilikom Neimarlija.

Sanela Veljkovski, projekt menadžer GIZ-a istakla je da GIZ ima već značajno iskustvo u ovakvim projektima te da je uvjerena da će ovaj projekat doprinijeti podizanju svijesti o važnosti upravljanja otpadom na pravi način te njegovim korištenjem u industriji radi poboljšanja sveukupnog nivoa zaštite okoliša.

Dekan fakulteta, doc.dr Fuad Hadžikadunić rekao je: "Trudimo se učestvovati na projektima koji donose dobrobit zajednici i privredi. Zadovoljstvo nam je što smo izabrani da budemo ekspertna podrška realizaciji projekta napredne bosanskohercegovačke industrije."

Prof. dr Šefket Goletić istakao je činjenicu da je naša zemlja veoma zagađena otpadom svih vrsta koji uništava plodno tlo i zdravlje ljudi, životinja i biljaka. Prema njegovim riječima, legalne uređene deponije nemaju prostora da se šire, dok divlje deponije umjeto da se suzbijaju, svakog dana iznova niču.

"Mašinski fakultet Univerziteta u Zenici uveliko radi na uspostavljanju resursa i infrastrukture za podršku poslovnom sektoru u smislu obrazovanja, analize i monitoringa," kazao je prof. dr Šefket Goletić, šef katedre za ekološko inženjstvo Mašinskog fakulteta u Zenici. "U

tom smislu radimo na uspostavi nove laboratorije, nabavci uređaja za dijagnostiku te mobilne stanice za mjerenja. Mi kao stručnjaci želimo biti promotori etike i istine. "

Emir Zukić, rukovodilac Regionalne deponije Mošćanica osvrnuo se na trenutne kapacitete ove deponije i godišnju dopremu otpada, ističući da je prethodne godine postignut rekord u odlaganju otapda na deponiju. Ugovor sa deponijom ima 8 općina. "Bilo bi veoma korisno ukoliko bi se u sklopu ovog projekta uradilo istraživanje o mogućnostima proizvodnjeRDF-a na samoj deponiji," rekao je Zukić .

Predstavnici TCK su nakon sastanka upriličili obilazak tvornice za sve učesnike sastanka, te ih upoznali sa procesom proizvodnje cementa, kao i aktivnostima TCK usmjerenim na korištenje alternativnih goriva u proizvodnji.

IDEJE ZA RAZLIČITOST

QLA

Treće izdanje takmičenja za nagradu Quarry Life Award u organizaciji HeidelbergCementa i povezanih kompanija ponovo je izazvalo veliki interes studenata i istraživača. Preko 450 kandidata iz više od 20 zemalja svijeta prijavilo je svoje projektne ideje koje je 88 članova nacionalnih žirija ocijenilo i odabralo projekte koji su prešli u sljedeću fazu takmičenja. U svakoj državi učesnici, finalisti će tokom narednog perioda raditi istraživanje na kamenolomima i razvijati svoje projektne ideje.

Na konkurs u BiH se prijavilo 8 projektних timova, o kojima je ovih dana odlučivao žiri u sastavu **prof. dr. Lada Lukić Bilela**, profesor na Prirodno-matematičkom fakultetu Sarajevo, odsjek biologija, **Dražen Kotrošan**, načelnik odjeljenja za prirodne nauke Zemaljskog muzeja u Sarajevu, **Tomislav Lukić**, šef Ureda Federalnog ministra okoliša i turizma, **Nermin Mandra**, načelnik Općine Kakanj, i **Branimir Muidža**, generalni direktor HeidelbergCementa za Bosnu i

Hercegovinu i Hrvatsku, te ujedno i predsjedavajući žirija.

Prema pravilima takmičenja, žiri za BiH je odabrao pet finalista koji u periodu od šest mjeseci imaju priliku da borave na kamenolomu „Ribnica“ Tvornice cementa Kakanj i da detaljno razrade svoje projektne ideje pokazavši tako svoje znanje i kreativnost u istraživanju i otkrivanju biljnog i životinjskog svijeta kamenoloma. Svaki projektni tim dobija 1.000 KM za potrebe istraživanja i razvoja projektne ideje. Top pet projekata u BiH koji nastavljaju takmičenje su:

- Oprez je majka mudrosti
- Mapiranje tipova staništa u području kamenoloma upotrebom savremenih metoda u ekologiji
- Kreiranje ekološki održivog i obnovljivog sistema u kamenolomu Ribnica uvođenjem vještačke močvare
- Upoznajmo se
- Makrozoobents kao indikator biodiverziteta i kvalitete staništa hidroekosistema kamenoloma Ribnica.

Finalisti će svoje konačne izvještaje predati do kraja septembra 2016. godine. Tri najbolja projekta svakog

takmičenja na nivou države dobijaju nagrade u iznosima od 5.000, 3.000 i 1.500 eura. U decembru 2016. godine, međunarodni žiri, sačinjen od vrsnih stručnjaka, dodijelit će nagrade sveukupno najboljim projektima. Svi projekti se u isto vrijeme takmiče za nacionalne i međunarodne nagrade. Nagrada na međunarodnom takmičenju u pojedinačnim kategorijama iznosi 10.000 eura, dok će sveukupni pobjednik dobiti osvojiti 30.000 eura.

Međunarodno takmičenje za nagradu Quarry Life Award (Živi svijet kamenoloma) je konkurs kojim HeidelbergCement pruža jedinstvenu priliku naučnicima, istraživačima i studentima da kroz projektne ideje okruženju kamenoloma daju istinsku ekološku i obrazovnu vrijednost, a u cilju zaštite i promocije biodiverziteta kamenoloma. Kao vodeći svjetski proizvođač cementa i agregata, HeidelbergCement promovira izvanrednu lokalnu floru i faunu u preko 1.000 kamenoloma i rudokopa širom svijeta.

www.quarrylifeaward.ba

IMPRESUM

Izdavač:
Tvornica cementa Kakanj d.d. Kakanj
Selima ef. Merdanovića 146
72240 Kakanj
Tel: 032 557 500
Fax: 032 557 600

Za izdavača:
Branimir Muidža, generalni direktor

Urednik:
Emina Dedić
emina.dedic@heidelbergcement.com

Grafička priprema: Emina Dedić

Broj strana: 28

Tiraž: 250 primjeraka